

Finansministeriet

Ärende: Utlåtande av Svenska Finlands folkting gällande utredningen om en eventuell sammanslagning av magistraterna i Helsingfors, Östra Nyland och Västra Nyland och nödvändiga lagstiftningsändringar

Hänv: Dnr VM031:00/2015, VM/450/03.01.00/2015

Finansministeriet har inte riktat en begäran om utlåtande till Svenska Finlands folkting, men Folktinget hänvisar till sitt lagstadgade uppdrag (1331/2003) och tar i det följande ställning till utredningen.

Utgångspunkter

I utredningen granskas förutsättningarna för att sammanslå magistraterna i Helsingfors, Östra Nyland och Västra Nyland till en gemensam tvåspråkig magistrat 1.1.2016. Magistraten i Västra Nyland har verksamhetsställen i Esbo, Lojo och Raseborg. Magistraten i Östra Nyland har verksamhetsställen i Borgå, Hyvinge och Vanda samt ett verksamhetsställe för konsumentrådgivning i Helsingfors.

Enligt utredningen inverkar en sammanslagning inte på antalet verksamhetsställen inom magistraternas nuvarande verksamhetsområden. Det sker inte heller förändringar i fråga om personalstyrkan med undantag av en minskning av antalet chefstjänster. De tjänster för vilka det föreskrivs om särskilda behörighetsvillkor gällande kunskaper i svenska överförs som sådana till den sammanslagna magistraten.

Enligt Finansministeriets förordningsutkast överförs emellertid behörigheten för vissa specialiseringsuppgifter där ansökan har gjorts på svenska till magistraten i Sydvästra Finland 1.1.2016. Till följd av detta koncentreras handläggningen på svenska av dessa uppgifter till den nämnda magistraten. Magistratsenheten i Raseborg handlägger specialiseringsuppgifterna på svenska i nuläget.

Utöver den aktuella utredningen är också två andra reformprojekt av betydelse för magistraternas framtid under beredning:

- ministeriet har berett ett utkast till regeringsproposition med förslag till lag om gemensamma serviceenheter för den offentliga förvaltningen, och avsikten är att propositionen lämnas till riksdagen hösten 2015. Enligt en tidigare arbetsgruppsrapport (19/2014) kan magistratsenheterna i Raseborg och Lojo samt i Borgå och Hyvinge ersättas av gemensamma serviceenheter. Denna omorganisering aktualiseras enligt nuvarande planer år 2018.
- ministeriet har berett strukturalternativ för en reform av statens central- och regionförvaltning (VIRSU) inför det kommande regeringsprogrammet. Avsikten är att den nya regeringen drar upp riktlinjer för strukturreformen, som kommer att ha betydelse också för magistraternas framtida ställning.

Enligt utredningen får den planerade sammanslagningen av magistraterna i Nyland inte betydande språkliga konsekvenser.

Folktingets ställningstagande

Folktinget konstaterar att var och en har en lagstadgad rätt att använda finska eller svenska i kontakter med statliga myndigheter (10 § i språklagen). Myndigheterna ska i sin verksamhet självant se till att individens språkliga rättigheter förverkligas i praktiken (23 § i språklagen). Folktinget hänvisar till detta och framhåller att den planerade omorganiseringen av magistratsorganisationen i Nyland och de övriga strukturreformerna av betydelse för magistraternas framtid kommer att få betydande negativa konsekvenser för den språkliga beredskapen på sikt.

Flera av de tvåspråkiga magistratsenheter som ingår i utredningen har en stark svenskspråkig kompetens. Dessa är åtminstone magistratsenheterna i Raseborg (magistraten i Västra Nyland) och i Borgå (magistraten i Östra Nyland). Enheterna har en stor betydelse för handläggningen av ärenden på svenska, samtidigt som kundservicen på svenska tryggas också på lokal nivå.

Folktinget framhåller också att de tjänster vid magistraterna för vilka det föreskrivs om särskilda språkliga behörighetsvillkor, garanterar magistraternas beredskap att handlägga ärenden på svenska och säkerställa övrig handledning och service på svenska.

Magistratsenheten i Raseborg har två tjänster som häradsskrivare för vilka det föreskrivs om utmärkta kunskaper i svenska samt fem övriga tjänster med särskilda språkliga behörighetsvillkor. Också för de två tjänsterna som konsumenträttsrådgivare inom Östra Nylands magistrat föreskrivs det om utmärkta kunskaper i svenska, vilket tryggar svenskspråkiga konsumenters rätt till tjänster på sitt eget språk.

Folktinget hänvisar till detta och framlägger följande synpunkter:

- att den tvåspråkiga magistratsenheten i Raseborg har en särställning, eftersom enheten har ett föreskrivet antal tjänster med särskilda språkliga behörighetsvillkor som säkerställer enhetens språkliga beredskap med avseende på svenska ärenden.
- att det saknas en egentlig språklig konsekvensbedömning gällande överföringen av ärenden som förutsätter handläggning på svenska från nuvarande Västra Nylands magistrat till Sydvästra Finlands magistrat. Raseborgsenheten handlägger i nuläget specialiseringsuppgifter på svenska från magistratens hela verksamhetsområde.
- att framtida personalminskningar inte får leda till att man omvärderar behovet av tjänster för vilka det föreskrivs om särskilda språkliga behörighetsvillkor. De behörighetsvillkor som gäller särskilda kunskaper i svenska ska återspegla de behov av magistratstjänster på svenska som befolkningsunderlaget förutsätter. Dessa tjänster har en viktig betydelse också framdeles och får inte minskas i antal i samband med framtida reformer.
- att de planerade gemensamma serviceenheterna för den offentliga förvaltningen inte kan ersätta de tvåspråkiga magistratsenheterna. Avsikten är att servicerådgivare ansvarar för allmän vägledning och rådgivning, medan magistraternas tjänstemän framlägger och avgör alla substansärenden också i fortsättningen. Serviceenheterna avses ha en biträdande kundservicefunktion, vilket följaktligen inte motsvarar den sakkunskap och språkliga kompetens som de tvåspråkiga magistratsenheterna har.
- att flera reformprojekt av betydelse för magistratsväsendet är aktuella inom ministeriets ansvarsområde. Det behövs ett helhetsperspektiv, där samtliga reformförslag ingår och kan vägas mot varandra. Det är därför befogat att senarelägga den aktuella organisationsreformen tills ministeriet kan ta ställning till samtliga reformförslag av betydelse för magistraternas framtid.

Svenska Finlands folkting framhåller slutligen det viktiga i att ministeriet bedömer de språkliga konsekvenserna av magistratsreformen också på lång sikt utifrån ett

helhetsperspektiv och väljer de alternativ för magistratsväsendet som bäst säkerställer invånarnas språkliga rättigheter.

Helsingfors den 24 april 2015

SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Christina Gestrin
ordförande

Kristina Beijar
sakkunnig i förvaltningsärenden